

Вступ

Автор: Гречанюк Людмила Василівна

Початкова школа здавна була важливою ланкою в освіті і вихованні підростаючого покоління. Психологами (Л.С. Виготський, Д.Б. Ельконін, Л.В. Занков, В.В. Давидов, Г.І. Щукіна та ін.) встановлено, що для молодшого школяра характерне прагнення до діяльності, до контактів з людьми, що дозволило зробити висновок, що найважливішими розвиваючими способами є діяльність і спілкування [3,48]. Школа, яка існувала в Україні в ХХ столітті, гальмувала ці чинники. Учень був об'єктом навчання, переважаючою його діяльністю була діяльність за зразком (роби як я, думай як я, говори як я). Самостійність дитини, її творчий потенціал були пригнічені. До теперішнього часу такий підхід був основним у школі, але після затвердження Нового Стандарту освіти усе змінилося. Учителєві в руки дали «інструмент», за допомогою якого він повертає дитині у навчанні її природну потребу до самостійної діяльності і спілкування.

Основним видом діяльності дитини є гра, яка надає їм великі можливості для спілкування. З приходом в школу з часом міняється їх діяльність: ведучою стає навчальна. На етапі шкільного навчання гра повинна займати особливе місце, з цього слідує, що навчальна діяльність повинна «виростати» з ігрової.

Сухомлинський В.А. звертав увагу на те, що дивний світ природи, гри, музики, казки, який оточував дитину до школи, не закрили перед ним дверима класу [12, 72]. Дитина тільки тоді широко полюбить школу, клас, коли учитель збереже для неї ті радощі, які вона мала раніше. Одним із засобів збереження такої радості повинна бути гра, яка не перестає впливати на розвиток дитини і в учбовому процесі школи.

Російський педагог К.Д. Ушинський дуже важливе значення надавав природі як фактору виховання дітей з раннього віку, звертаючи увагу на позитивний вплив природи на психіку дітей, на всебічний розвиток у процесі спілкування із природою.

Коли говорять про розвиваючі можливості навчання природознавству, то звертають увагу на зміст предмета, логіку його побудови; чи відповідають вони виявленню причинно-наслідкових зв'язків, у розкритті яких розвиваються багато рис особистості школярів, їхня психічна діяльність, і, насамперед, мислення.

Саме використання ігор в навчальному процесі допомагає активізувати діяльність дитини, розвиває пізнавальну активність, спостережливість, увагу, пам'ять, мислення, підтримує інтерес до того, що вивчається, розвиває творчу уяву, образне мислення, знімає стомлення у дітей, робить процес навчання цікавим для дитини.

З вище сказаного нами була сформульована **мета** розмістити у посібнику зразки ігор на природничу тематику і розробити методику використання ігрових прийомів та цікавого матеріалу на уроках природознавства.

Були визначені наступні **завдання**:

1. Висвітлити теоретичні основи застосування ігор в процесі вивчення природознавства .
2. Вивчити психолого-педагогічну літературу з метою виявлення психофізіологічних особливостей молодших школярів, що дозволяють судити про їх готовність до сприйняття природознавчих ігор.
3. Розробити зміст природознавчих ігор по природознавству.
4. Розробити методику застосування природознавчих ігор на уроках природознавства.

У практичній діяльності вчителів було виявлено, застосування на уроках гри як засобу підвищення цікавості відзначається позитивно, але відчувається її гостра нестача. Отже, виявлено протиріччя між великою значущістю гри в розвитку дитини, потребою практики в наявності матеріалів з підтримкою ігор і методикою їх застосування на уроках по різних предметах, у тому числі і по природознавству і недоліком таких матеріалів. Цим підтверджується актуальність нашого посібника.

Наукова новизна і теоретична значущість. Ігрова діяльність добре поєднується з навчанням, слугує

першим поштовхом для подальшої самостійної діяльності. Мета введення ігрового навчання полягає в тому, щоб навчальний процес відбувався за умови оновленої постійної активної взаємодії учнів і вчителя.

Гра розглянута як вид діяльності певного рівня психічного розвитку дитини і як переважний засіб входження її в учбову діяльність. Розроблений зміст природознавчих ігор, виконана їх систематизація і розроблена методика застосування ігор на уроці.

Практична значущість. Розроблені нами ігри використані у викладанні природознавства у школі під час педагогічної практики. Вони можуть бути використані учителями їх практичної діяльності.